

τασκευῆς, ἡ ἐπίνοια δ' αὕτη κατέστησε τὸν Κρούπ ὅπλοποιὸν καὶ «βασιλέα τῶν κανονίων.»

'Ἐπι τινα χρόνον δὲ Κρούπ ἐπάλαισε κατ' ἐπιφόρου ἀνταπαιτητοῦ. Τὸ σύστημα τοῦ Ἀρμστρογκ ἐκέκτητο ἀναμφισβήτητα πλεονεκτήματα. Σωλὴν χαλύβδινος, ἔχων πέριξ στεφάνας σιδηρᾶς, παρεῖχεν ὅπλον ἀσφαλέστερον. 'Αλλ' ὁ Γερμανὸς ὅπλοποιὸς ἔσχε τὴν φρόνησιν νὰ παραδεχθῇ τὸν τρόπον, καθ' ὃν προσήργυσε τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ τηλεβόλου του Ἀρμστρογκ, καίπερ περιφρονήσας τὰς σιδηρᾶς στεφάνας καὶ μεταχειρισθεὶς μόνον χάλυβα. Κατ' ἀρχὰς οἱ Γερμανοὶ δὲν ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τοῦ συμπολίτου των καὶ τὰ τηλεβόλα τοῦ γερμανικοῦ στόλου παρηγγέλθησαν εἰς τὸ ἔργοστάσιον τοῦ Ἀρμστρογκ. 'Αλλ' ἐκ πολιτικῶν λόγων δὲν ἐκρίθη κατὸν νὰ ἔξαρταται ἡ Γερμανία ἐξ ἀγγλικοῦ καταστήματος, ταχέως δ' αἱ παραγγελίαι ἐδόθησαν εἰς τὸν Κρούπ, τὸ δὲ ἔργοστάσιον τὸ προμηθεῦον Τρωσίαν ἀμα καὶ Γερμανίαν ἤκμασεν. 'Ο γαλλογερμανικὸς πόλεμος ἀπέβη πρὸς ὄφελος τοῦ Ἐσσεν. 'Εάν ἡ νίκη ἔστεφε τὰ γαλλικὰ ὄπλα, θὰ καθίσταντο κατάδηλα μειονεκτήματά τινα τῶν τηλεβόλων τοῦ Κρούπ, ἐξ ὧν 13 διεράγησαν ἐν διαστήματι βραχείας ἐκστρατείας. 'Αλλ' ὁ γερμανικὸς στρατὸς ἐθράμβευσε καὶ τὸ ὅπλοποιεῖον τοῦ Ἐσσεν συμμετέσχε τοῦ θριάμβου. 'Αγνωμοσύνη θὰ ἦτο ἡ κατάκρισις τῶν τηλεβόλων, ἀτινα συνετέλεσαν εἰς τὴν συγκομιδὴν τῶν δαφνῶν, τὸ δὲ Ἐσσεν ἀνῆλθεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς φήμης. Νῦν τὰ προϊόντα του εὐρίσκονται πανταχοῦ γῆς, τὰ τελευταῖς δὲ τηλεβόλα εἰνε ἀγαντιρήτως πολλῷ τελειότερα. 'Αλλὰ θὰ ἐπλανῆτο ὁ φανταζόμενος ὅτι δὲ Κρούπ παρήγε μόνον τηλεβόλα καὶ βλήματα. Οἱ κατάλογοὶ του περιελάμβανον καὶ πολλὰ ἀντικείμενα συνδεόμενα πρὸς τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης, χαλυβδίνους τροχιάς, ἀξίνας, τροχούς, κτλ. Τὸ ἔργοστάσιον τοῦ Ἐσσεν μετὰ τῶν χιλίων κλιβάνων του, τῶν γιγαντιών ἀτμοκινήτων σφυρῶν, τῶν ἀναριθμήτων μηχανουργείων εἶνε ἀληθῶς θαυμάσιον τὴν θέαν. 'Ἐπασχολεῖ 14,000 ἔργατας πλὴν τῶν ἔργαζομένων ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχείοις καὶ μεταλλείοις τῆς ἑταίρειας. Τὸ χαρακτηρίζον τὸν Κρούπ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα ἔξεδηλώθη ἐν ἔτει 1879, ὅτε ἐκάλεσεν ἐκατὸν καὶ ἐπέκεινα ἐπιφανεῖς πυροβολητὰς ἐκ πασῶν τῶν χωρῶν καὶ ἐπεδείξατο τὰ τηλεβόλα του ἐν τῷ ἀπεράντῳ ἰδιοκτήτῳ πολυγνώφ τῆς Βεστφλίας. Αἱ δαπάναι τῶν γυμνασίων καὶ τῆς φιλοξενίας ἀνῆλθον εἰς 300,000 φράγκων, τὰ δὲ πειράματα ἐπέτυχον θαυμασίως.

'Ο Κρούπ ἐκέκτητο ἐν Ἰσπανίᾳ ἵδια μεταλλεῖα σιδήρου, ὅθεν ἵδια ἀτμόπλοια μετέφερον εἰς Γερμανίαν τὸ μέταλλον, ἐκέκτητο δὲν Βεστ-

φαλία καὶ μεγάλας ἐκτάσεις γῆς, ἔνθα ἐδοκιμάζετο ἡ εὐθυβολία τῶν τηλεβόλων του. Εἰς πολλὰς μυριάδας ἀνέρχονται τὰ τηλεβόλα, δι' ὃν ἐπρομήθευσε πάσας τὰς κυβερνήσεις τοῦ κόσμου, ἵδιας ἀφ' ὅτου δὲ πόλεμος τοῦ 1870 διετράνωσε τὴν ὑπεροχὴν τοῦ συστήματός του. 'Ἐν τῷ χυτηρίῳ του κατεσκευάζοντο καὶ οἱ μύδροι καὶ αἱ ἀμάξαι καὶ πάντα τὰ συμφυῆ μηχανήματα. Παραδόξως δὲ ἐφευρετής φονικῶν ὅπλων ἦν ἐν τῷ ἵδιωτικῷ βίῳ ἀνήρ φιλανθρωπότατος μεριμνῶν περὶ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπὲρ αὐτὸν ἐργατῶν.

ΡΟΚΦΟΡ

Εἶναι γνωστός εἰς πάντας δὲ ἀριστος τυρὸς τοῦ Ροκφόρ καλούμενος, καὶ πωλούμενος εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς, ἐνεκκαὶ δὲ τῆς μεγάλης τιμῆς ἐν ἡ πωλεῖται παρατιθέμενος εἰς μόνας τὰς τραπέζας τῶν πλουσίων. 'Ο τυρὸς οὗτος φέρει τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν τῷ δυοῖς οὐχὶ κατασκευάζεται, ἀλλὰ ἐν τῷ δυοῖς κατατίθεται ὅπως ὑποστῇ τὴν ζύμωσιν ἐξ ἡς ἀποκτᾷ τὴν ἵδιαζουσαν γεῦσιν, ἥτις χαρακτηρίζει αὐτὸν. Περὶ τοῦ τυροῦ τούτου ἐδημοσιεύθησαν τινὰ καὶ ἄλλοτε εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς ἐν τόμῳ 11 φ τῆς «Ἐστίας». ἐνταῦθα σημειούμεν πλειότερά τινα γεωγραφικά.

Τὸ Ροκφόρ εἶναι χωρίδιον κείμενον ἐν τῷ νομῷ Αθεύρων (Aveyron), ἐνὶ τῶν ὀρεινοτάτων καὶ μεγίστων μεσογείων νομῶν τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἀγίου Ἀφρικοῦ ἢ Ἀγίου Φρικοῦ (St. Affrique ἢ St. Frique). 'Ο νομὸς οὗτος οἰκούμενος ὑπὸ 413,826 κατοίκων κύρια προϊόντα ἔχει τὰ τῆς κτηνοτροφίας. Πρωτεύουσα τούτου εἶναι ἡ Ροδέζ (Rodez), ἀρχαία πόλις κελτικὴ μνημονευομένη ὑπὸ τῶν Ρωμαίων συγγραφέων ὑπὸ τὸ ὄνομα Segodunum Rutenorum. 'Απέχει τῶν Ηαρισίων 604 χιλιόμετρα καὶ οἰκεῖται ὑπὸ 13,375 κατοίκων. Πρωτεύουσα δὲ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀγίου Ἀφρικοῦ εἶναι ἡ ὅμων νυμος πόλις ἀπέχουσα τῆς Ροδέζ 75 χιλιόμετρα, καὶ κατοικουμένη ὑπὸ 7,622 κατοίκων. Εἶναι δὲ πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανική. 'Ἐν ταύτῃ δὲ κυρίως γίνεται ἐμπόριον μαλλίου καὶ τυρῶν τοῦ Ροκφόρ. ἔχει ἔργοστάσια μαλλίνων καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων, βυρσοδεψεῖα, κτλ.

Τὸ χωρίον Ροκφόρ ἀπέχει τῆς πόλεως τοῦ Ἀγίου Ἀφρικοῦ 12 χιλιόμετρα, κεῖται δὲ βορειοανατολικῶς ταύτης ἐκτισμένον δύν ἐπὶ τῶν πλευρῶν πετρώδους βουνοῦ καλουμένου Κομπαλοῦ, ὑψηλοῦ 600 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ διακρινομένου μακρόθεν ἐκ τε-

τοῦ ὅγκου καὶ τοῦ ὄψους αὐτοῦ. "Έχει δὲ ὁ βουνὸς οὗτος τὴν μὲν βάσιν ἔξι ἀργίλλου, τὴν δὲ κορυφὴν ἐκ τιτανολίθου κογχυλίτου. Πρὸς Β τούτου ἐκτείνεται ὄροπέδιον χθαμαλώτερον, ἀνώμαλον, συγκείμενον ἔξι ὄγκωδῶν βράχων μεταξὺ τῶν ὅποιών ἡ φύσις κατέλιπε κοιλότητας μεγάλας περικεκαλυμμένας ὑπὸ φυτικῆς γῆς, ἣν δὲ χρόνος ἔκει ἐσχημάτισε. Μακρόθεν δὲ τόπος οὗτος φαίνεται ἀκατοίκητος, τόσον ἔχει τὴν θέαν ἀγρίαν καὶ παράδοξον. Ἐν τούτοις ἐνταῦθα παρασκευάζεται εἰς τῶν μᾶλλον ἔξαιρέτων τυρῶν τῆς Γαλλίας.

Τὸ χωρίον Ῥοκφόρ οἰκούμενον ὑπὸ 770 ψυχῶν, ἔχει ὡς ἔγγιστη εἴκοσι τρεῖς οἰκίας εὔτελοὺς κατασκευῆς. Εἶναι δὲ αὐταις σπήλαιαι ἢ υπόγεια κοιλώματα, ἀτινα διεσκευάσθησαν καὶ ὑπὸ τῆς τέχνης, ποῦ μὲν κοιλανθέντα πλειότερον, ποῦ δὲ εὐρυθέντα καὶ ποῦ διὰ προσθήκης νέων τοιχωμάτων ἐπαυξηθέντα, ἐν οἷς ἐνεκλείσθη ὁ διὰ συρίγγων ὑπογείων φυσικῶν βαθέως διηκουσῶν εἰς τὴν γῆν, πνέων εἰς αὐτὰ παγετῶδης ἀήρ. Τὰ σπήλαια ταῦτα ἔχουσι 2 μέχρις 5 ὄροφάς. Ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν σπηλαίων τούτων ἐτοποθέτησαν ῥάφια κεκαλυμμένα ὑπὸ ἀχύρου πρὸς τοποθέτησιν τῶν τυρῶν, ἐφ' ὧν πνέει διακρίως τὸ παγετῶδες ῥεῦμα τοῦ ἀέρος, ξηρὸν πάντοτε καὶ ἐν καιρῷ ἔτι βροχῶν.

Ο τυρὸς κομίζεται εἰς τὰ σπήλαια ταῦτα τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἐν τοῖς τυροποιείοις τῶν κτηνοτρόφων, καὶ τίθεται ἀραιῶς κατὰ κεφαλὰς ἐπὶ τῶν ῥαφίων, ὅπου ὑφίσταται ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ψυχροῦ ἀέρος τὴν ζύμωσιν ἔξι ἡμέρας μετὰ 4 μῆνας καὶ ἡμισυν τὴν μαρμαρώδη ἐκείνων ὑφὴν καὶ τὴν νύσσουσαν εὐάρεστον γεῦσιν, δι' ἣν ιδίᾳ διακρίνεται. Λέγεται δὲ τοῦ τυρὸς οὗτος ἡτο γνωστὸς ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων.

Τὸ χωρίον Ῥοκφόρ ὑπηρετεῖται καὶ ὑπὸ γραμμῆς τῶν μεσημβριῶν σιδηροδρόμων τῆς Γαλλίας διὰ τοῦ σταθμοῦ τοῦ Τουρκεμίρ, ἔξι οὐ απέχει 8 χιλιόμετρο.

A. M.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΠΡΟΣ ΑΔΕΛΦΟΝ

Ο γνωστὸς καὶ ἐν Ἀθήναις Γάλλος δημοσιογράφος καὶ συντάκτης τοῦ «Χρόνου» κ. Παῦλος Βούρδ εἶδετο πρὸ καιροῦ ὑπὸ τὸν τίτλον ὁ Φιλόπατρις, βιβλίον ἐν ᾧ δι' ὄψους ἀνθροῦ καὶ ἐπαγγωγοῦ καὶ ἐν εἰδεῖ συμβουλῶν πρὸς τὸν νεώτερον αὐτοῦ ἀδελφόν, διδόσκει ἐκάστω τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου ἐν γένει, ὡς μέλους τῆς κοινωνίας καὶ ὡς πολίτου μιᾶς κοινῆς πατρίδος. Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου, ὅπερ ἐβραβεύθη καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίας τῶν ἡθικῶν καὶ πο-

λιτικῶν ἐπιστημῶν, θέλομεν μεταφέρει κεφάλαια τινά, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἐστίας».

Περὶ Πατρίδος.

"Ἔχει ὑπὸ σφίν σου τοῦτο ὅτι θὰ ἀκούσῃς ἀνθρώπους χλευαζοντας τὴν φιλοπατρίαν ἐν αὐτῇ τῇ γλώσσῃ τῆς πατρίδος, καὶ θὰ γνωρίσῃς ἄλλους οἵτινες, φιλοδοξοῦντες νὰ προτρέψωσι τῆς ἐποχῆς των, θὰ κηρύξτωσιν αὐτὴν ἀρετὴν ἀπηρχαιωμένην. Οἱ λέγοντες ταῦτα ἢ εἰναι ἀνθρωποι στρεβλῶς σκεπτόμενοι, ων ἡ γνώμη οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν ἢ ἔχουσι καρδίαν ἀγενῆ, ἀπρόσιτον εἰς τὸ αἰσθημα τῆς τιμῆς. Μάθε καλῶς ὅτι ἐάν ποτε ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη ἐξηλείφετο ἐκ τῶν ἐνστίκτων τοῦ ἀνθρώπου, ηρκει νὰ ἀποδοθῇ αὐτῇ ὑπὸ τοῦ λόγου, διότι οὐδὲν αἰσθημα εἰναι ἀναγκαιότερον αὐτῆς εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ο ἀνθρωπος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἀνευ της κοινωνίας τῶν δημοίων του· ἀλλὰ κοινωνία διαρκής δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀνευ τημιότητος, δὲν ὑπάρχει δὲ τημιότης ἀληθής ἀνευ φιλοπατρίας. Ἡ πατρίς εἶναι ὁ κοινὸς δεσμὸς ὁ ἐνῶν ἡμάς πρὸς τοὺς δημοφύλους μας, τοὺς τε ἐν τῷ παρελθόντι, ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, εἶναι τὸ σύμβολον τῶν ἀγαθῶν ὃσα ἀπολαμβάνομεν ἐκ τῆς γῆς ἐφ' οἷς οἰκούμεν καὶ τῶν καθηκόντων ὃσα μᾶς ἐπιβάλλουσι ταῦτα. Εἶναι ἀγρός, ἀκαταπάντως σπειρόμενος καὶ ἀδιακόπως θεριζόμενος. Θεριζόμεν ὅτι ἐσπειραν οἱ πρόγονοι καὶ σπειρούμεν ὅτι θὰ θερισώσιν οἱ ἐπίγονοι ἡμῶν. Ἔρχεται ἡλικία καθ' ἣν δὲ ἀνθρωπος δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς οἰκογενείας του· ἀλλ' ἐφ' ὅσον ζῆς ἔχεις ἀνάγκην τῶν ἀγαθῶν τῆς πατρίδος· ἀνήκεις εἰς αὐτὴν ὅπως τὸ δένδρον εἰς τὴν γῆν, ἔξι ἡς ἀντεῖ τὸν χυμόν του· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ αὐξηθῆς ἐκτὸς αὐτῆς, ὅπως τὸ φυτὸν δὲν δύναται νὰ αὐξηθῇ ἐν τῷ κενῷ· σὲ περιβάλλει ὡς δὲ ἀήρ ὃν ἀναπνέεις καὶ καθ' ἐκάστην στιγμὴν σοὶ εἶναι ἀπαραίτητος. Δὲν προνοεῖ μόνον περὶ τῆς ὑλικῆς σου διατροφῆς, σοῦ παρέχει ἀκόμη καὶ τὴν τροφὴν τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν. Σὲ βοηθεῖ εἰς τὰς μικροτέρας σου πράξεις, παραστατεῖ εἰς τὰς μυχιατέρας σου σκέψεις. Ἐξέτασον κατὰ βάθος τὸν ἀστύον σου καὶ εἰς δὲ τοῦ ἔχεις καλλίτερον ἐν σοὶ, εἰς τὰς κλίσεις, τοὺς πόθους, τὰ αἰσθήματά σου, θὰ ἀνακαλύψῃς τὴν ἐπίδρασιν αὐτῆς καὶ τὰ ἔχη τῆς μορφώσεως, ἣν ἔξι αὐτῆς ἔλαβες.

Δὲν ἐπιδοκιμάζω τοὺς ὑποκρινομένους δὲ τι καταφρονοῦσι τὸν θάνατον· πρέπει νὰ ὑποκύπτωμεν εἰς αὐτόν. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ γνωρίζῃ τις νὰ ὑποφέρῃ δὲ τοῦ εἶναι ἀφευκτον.